

- قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، گگ (۸۵-۸۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰۳×۵/۵سم [ف: ۲۸-۱۰۳]
۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۵۹/۲۱
- آغاز: برابر؛ انجام: و چون اشار علیه بر اختصار فیه بود ... و الله یحق الحق و هو یهدی السبیل
- خط: نستعلیق تحریری، بی کاه، تا: ۱۱۲۲ق؛ ۷ص (۳۹۹-۴۰۵)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۸۲]
۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۵۷/۶
- خط: شکسته نستعلیق، کاه: حاج محمد زمان بن کلبعلی مطبب خراسانی، تا: ۱۲۵۶ق [ف: ۷-۱۸۳]
۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۱۲۳/۴
- آغاز و انجام: برابر
- خط: نسخ، بی کاه، بی تا؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج سبز، گگ (۳۵-۴۲)، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱۱-۱۱۹]
۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۷/۸
- آغاز و انجام: برابر
- بی کاه، بی تا؛ ۷ص (۵۰-۵۱) [ف: ۵-۵۰۱]

● شرح بیت «تفکر رفتن از باطل سوی حق» / عرفان و

تصوف / فارسی

š.-e beyt-e «tafakkor raftān az bātel suy haqq»

نصیرای همدانی، نصیرالدین بن مسعود، - ۱۰۳۰ قمری
nasīrā-ye hamadānī, nasīr-od-dīn ebn-e mas'ūd (-
1621)

وابسته به: گلشن راز؛ شبستری، محمود بن عبدالکریم (۶۸۷-
۷۲۰ق)

در شرح این بیت از شبستری: «تفکر رفتن از باطل سوی حق xx
به جزو اندر بدیدن کل مطلق».

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس مالک الملکی را ... قلب صنوبری بر
عرش روح حیوانی استقرار دارد ... اما بعد در نزد ارباب کشف
و عیان ... میرهن و معین است ...

[تذکره نصرآبادی ۱۶۶۰، فهرست قاهره از طرازی ج ۱: ۳۵۶؛ فهرستواره
متروی ۵۸۷/۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۴۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ انجام: پاک گردان چشم را از موی عیب xx تا بینی
باغ و سروستان غیب

خط: نستعلیق خوب، بی کاه، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد:
تیماج قهوه‌ای مذهب، ۷ص (۲۷۵-۲۸۱)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم
[ف: ۲۳-۲۱۸]

● شرح بیت «تفکر رفتن از باطل سوی حق» / عرفان و

- خط: نستعلیق، بی کاه، تا: شعبان ۱۰۰۵ق، جا: بغداد؛ مجدول؛
کاغذ: سپاهانی، ۱۲ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۲۲×۱۶سم [ف: ۱۶-۵۰۱]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۸۲/۸
- خط: نستعلیق، کاه: زین العابدین بن شاه محمد استرآبادی، تا:
۱۰۰۶ق؛ جلد: تیماج مشکلی، گگ (۵۵-۵۷)، اندازه:
۱۹×۱۱سم [ف: ۲۷-۳۰۳]
۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۹/۴
- خط: نستعلیق، کاه: مظفر حسین بن احسان الدین، تا: ۱۰۱۶ق؛
کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، گگ (۵۷-۶۰)، اندازه:
۹/۵×۳۰سم [ف: ۲۵۵]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۱۴/۲
- آغاز و انجام: برابر
- خط: نستعلیق، بی کاه، تا: ۲۰ شعبان ۱۰۳۲ق؛ ۱۸ص (۵۲-۶۹)،
اندازه: ۱۷×۱۰سم [ف: ۳۳/۱-۶۵]
۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۴۱۰/۱۴
- خط: نستعلیق، کاه: نصیری، تا: ۱۰۴۶ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج
قهوه‌ای، گگ (۵۹-۶۲)، اندازه: ۲۴×۱۴سم [ف: ۱۹-۲۲۱]
۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۹۲/۱۹
- آغاز و انجام: برابر
- خط: شکسته نستعلیق، کاه: محمد بن حسین عقلی استرآبادی، تا:
۱۰۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۷ص (۲۲۸-۲۳۴)، ۲۴
سطر [ف: ۹-۲۳۵]
۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۵
- آغاز و انجام: برابر
- خط: نستعلیق، کاه: حیدر بن علی بن اسماعیل بن عبدالعالی هاشمی
کرکی، تا: سه شنبه ۲ ذیقعد ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، گگ
(۵۹-۶۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۱۲سم [ف: ۱-۱۲۰]
۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷/۱۰
- کاه: علی نقی بن حاجی محمد امین قاری ساروی، تا: ۲۴ صفر
۱۰۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶ سطر (۱۴×۲۰)،
اندازه: ۱۵×۹سم [ف: ۷-۲۶۶۶]
۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۰۹/۱۵
- آغاز و انجام: برابر
- خط: نسخ، کاه: اسحاق شولستانی، تا: ۱۰۹۵ق؛ با دو واسطه از
روی خط مؤلف؛ کاغذ: شرقی، گگ (۱۹۲-۱۹۳)، ۲۳ سطر،
اندازه: ۱۷/۵×۱۲سم [ف: ۳۷-۲۴۵]
۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۴۹/۶
- خط: نستعلیق، کاه: شاه میرک بن میر سید علی قاینی، تا: قرن ۱۲؛
کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، گگ (۵۲-۵۴)، ۲۲
سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۸/۵×۱۲سم [ف: ۳۷۹]
۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۷۰/۱۰
- آغاز و انجام: برابر
- خط: نستعلیق، کاه: محمد کاظم بن محمد حسن، تویسرکانی، تا:

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ نوادیم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری

آغاز: گلشن خیالی که این غریق بحر گمنامی عبدالقادر بسطامی خیال کرده بعرض ایستادگان سریر محبت و تعشق و دل بستگان علاقه مودت و تعلق می‌رساند؛ انجام: دریاب ضعیفان را در وقت توانایی. و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۱-۱۱۱۸؛ جلد: تیماج، ۶ص (۷۲-۷۷)، اندازه: ۱۹×۱۳/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۱۲]

✓ ● گلشن راز = گلشن الاسرار = گلشن محمودی /

عرفان و تصوف، شعر / فارسی

golšan-e rāz = golšan-ol asrār = golšan-e mahmūdī

شبستری، محمود بن عبدالکریم، ۶۸۷ - ۷۲۰ قمری
šabestari, mahmūd ebn-e 'abd-ol-karīm (1289 - 1321)

تاریخ تألیف: ۷۱۷ق

امیر حسین هرویچانشین بهاءالدین ذکریا ملتانی خلیفه شهاب الدین سهروردی از خراسان به سال ۷۱۷، ۱۷ پرسش عرفانی در ۱۷ بیت نزد شبستری به تبریز فرستاد. شبستری به دستور پیر خود بهاء الدین یعقوب تبریزی چند بیتی در پاسخ او سرود، ولی پیر برای مرتبه دوم دستور داد که بر آن ابیات افزوده شود و پس از افزودگی بالغ نهصد بیت گردید که کتاب حاضر می‌باشد. این منظومه (که مثنوی به بحر هزج است) از متون سلیس و روان و شورانگیز در رشته عرفان و سلوک و از مهمترین و عمیقترین اثر عرفانی شبستری است.

آغاز: به نام آنکه جان را فکرت آموخت xx چراغ دل به نور حکمت افروخت / ز فضلش هر دو عالم گشت روشن xx ز فیضش خاک آدم گشت گلشن / توانائی که در یک طرفه العین xx ز کاف و نون پدید آورد کونین

انجام: غرض زین جمله آن بد تا کند یاد xx عزیزی گویدم رحمت بر او باد / بنام خویش کردم ختم پایان xx الهی عاقبت محمود گردان

چاپ: بمبئی، سنگی، ۱۳۲۹ق، وزیری، ۱۷ص (۳۸۴-۴۰۰)؛ باکو، تصحیح قربانعلی محمد زاده، ۱۹۷۳م؛ تهران، تصحیح دکتر جواد نوربخش، انتشارات خانقاه نعمت الهی، ۱۳۵۵ش؛ تهران، ضمن مجموعه آثار شیخ محمود شبستری، تصحیح دکتر صمد موحد، انتشارات طهوری، چاپ دوم، ۱۳۷۱ش؛ ایران، سنگی، ۱۲۹۹، جیبی

[الدریة ۲۲۶/۱۸ و ۵۰۶/۹ و ۱۰۱۰ و ۱۵۸/۴؛ نسخه‌های منزوی ۳۰۷۳/۴ و ۳۰۷۲/۴ و ۳۰۷۸؛ مجموعه آثار شبستری ص ۶۷؛ مشترک پاکستان، ۳۷۶/۷؛ اختر راهی ۲/۱۰۹؛ دنا ۹۴۸/۸-۹۵۶ (۳۰۰ نسخه)]

شرح و حواشی:

- ۱- شرح گلشن راز؛ رشتی استادی، احمد بن موسی (۹-)
- ۲- حدیقة المعارف = شرح گلشن راز؛ کربالی، شجاع الدین (۹-)
- ۳- شرح گلشن راز؛ ترکه اصفهانی، علی بن محمد (۸۳۶-)
- ۴- شرح گلشن راز = نسائم گلشن؛ داعی شیرازی، نظام الدین محمود

خط: نستعلیق، کاتب: محمد یحیی سیستانی، تا: ۱۲۰۱ق؛ در متن و هامش، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱۶-۷۲۳]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۵۵/۴۱

خط: نستعلیق هندی، بی‌کاء، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماجسبز، ۲۵ سطر (۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: ۱۶-۶۹۱]

۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۲۱/۶

آغاز: برابر؛ انجام: اگر داند و نگوید بخواب هم نه بیند آمین یا رب العالمین (بلغ المقابلة)

بی‌کاء، بی‌تا؛ ۵ص (۳۹-۴۳ هامش) [ف: ۵-۴۶۴]

۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۱۳/۳۲

آغاز: برابر؛ انجام: اگر داند و نگوید بخواب هم نه بیند آمین یا رب العالمین (بلغ المقابلة)

بی‌کاء، بی‌تا؛ سپس غزلی است به زبان شوشتری؛ ۴ص (۵۲۵-۵۲۸) [ف: ۵-۴۶۴]

۲۶. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۰/۹ فوخ

خط: نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تا؛ جلد: مقواروغنی مذهب، ۷ص (۲۴۵-۲۵۱)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۰۶-]

● گلشن خیال / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

golšan-e xiyāl

واحد قمی، محمد علی، ق ۱۱ قمری

vāhed-e qomī, mohammad 'alī (- 17c)

از ملا محمد علی قمی متخلص به واحد در عرفان که در روزگار شاه عباس دوم سروده. با یک دیباچه به نثر و نظم.
آغاز: بسمله. گلشن خیال نکته سنجان و روضه افکار سخن شناسان را که عندلیب آسا ... ای مژه خیالت از چه و چون xx پر و خالی ز تو درون و برون / به ثنای تو دهر یک دهن است xx نیست حمد تو هر چه در سخن است
[الدریة ۱۲۴۷/۹؛ م ۳۰۷۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۴۲/۱

آغاز: برابر؛ انجام: بسته بر روی دل بدفع ضرر xx لب خاموش ... اسکندر

خط: نستعلیق، کاتب: حبیب الله بن عبدالله اصفهانی، تا: قرن ۱۱؛ ۸۷گ (۱-۸۷پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۱/۸سم [ف: ۸-۴۱۶]

● گلشن خیال / ادبیات / فارسی

golšan-e xiyāl

بسطامی، عبدالقادر بن محمد مهدی، ق ۱۲ قمری

bastāmī, 'abd-ol-qāder ebn-e mohammad mahdī (- 18c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۲۶ص

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ بیست و هفت؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازبان اسناد و کتابخانه ملی

DIA 276265

جمهوری اسلامی ایران؛ ۲۰۱۳/۱۳۹۰